

I després de la TDT, què? Els canvis que han de venir en la televisió

Joan Majó

Director general de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió

La televisió serà ja sempre digital, un cop s'hagi fet l'apagada analògica terrestre, sosté l'autor, que considera que els veritables canvis en el mitjà es donaran en el suport terrestre de difusió. Aquests canvis passen per la irrupció de l'alta definició, la televisió via IP i via telefonia mòbil, i la convergència digital a les llars a través dels Media Center. L'autor apunta les possibilitats que s'albiren ja ara en cada cas, però manté la creença que a la TDT encara li queda molt recorregut, si no queda desplaçada per les innovacions esmentades, ja que amb prou feines se n'han començat a desplegar els serveis i aplicacions.

La tecnologia digital arriba per quedar-se amb nosaltres. On veurem veritables canvis serà en la "T" de terrestre

La tecnologia al voltant de l'alta definició, a causa de la qualitat espectacular de les imatges, ens situa en un punt de no retorn

En plantejar-nos una anàlisi dels canvis que han de venir després de la televisió digital terrestre (TDT), voldria començar aquest capítol matisant-ne una mica el títol, ja que el pas de la televisió analògica a la digital és un pas definitiu: no hi ha, en els pròxims anys, un després de la "D" de digital, ja que tot ho serà. En qualsevol dels horitzons que ens puguem plantejar a partir de la TDT, la televisió sempre serà en format digital i el sistema de transport, en codi de bits. La tecnologia digital arriba per quedar-se amb nosaltres. On veurem veritables canvis serà en la "T" de terrestre, ja que sí que assistirem a novetats importants en els àmbits de la televisió d'alta definició (HDTV), la televisió via IP, la telefonia mòbil i, en general, la convergència digital a la llar. Aquestes variables concentren algunes de les principals novetats que han d'arribar a la televisió més enllà de la TDT, tot i que aquesta tecnologia, com també volem explicar, encara ha de donar molt de si.

Com dèiem, la primera de les novetats és l'arribada de l'alta definició. Ja des d'ara es poden trobar al mercat alguns aparells de televisió amb la indicació "HD ready" i, si seguim l'exemple i la influència dels Estats Units¹, en pocs anys la majoria de les pantalles de plasma o LCD que es vendran seran d'aquest tipus. I no és una tecnologia que ens arribi només en pantalles: aquesta mateixa temporada es comercialitzaran els primers aparells reproductors i gravadors de DVD d'alta definició, que aniran acompanyats del catàleg corresponent de títols de cinema en DVD d'alta definició.

La indústria del maquinari (*hardware*) i del programari (*software*) de producció de televisió ja es troba, doncs, en un estat de certa maduresa en l'àmbit de l'alta definició, una situació segurament motivada pel convenciment dels fabricants que la tecnologia al voltant de l'alta definició, a causa de la qualitat espectacular de les imatges, ens situa en un punt de no retorn: el públic que hagi vist la televisió en alta definició no es conformarà a tornar-la a veure en l'aparell convencional, excepte en pantalles petites.

Aquest convenciment del mercat també empeny els operadors de televisió a incorporar progressivament aquesta tecnologia en els seus productes, i obre un període d'adaptació que és, alhora, un terreny d'oportunitats per desmarcar-se, per ser competitiu oferint transmissions, sèries o pel·lícules en alta definició abans que els altres no ho facin. Per a la CCRTV, avançar-nos en aquest sentit pot dotar-nos d'un fort avantatge competitiu durant un cert temps. Per exemple, en el cas del Campionat del Món de Fórmula 1, que transmetem TV3 i Telecinco, si des de Televisió de Catalunya es fes en alta definició, la nostra transmissió tindria un avantatge extraordinari respecte a la de Telecinco. Per a nosaltres, un grup sense la potència financera dels seus competidors que té la necessitat de desmarcar-se de la resta de mitjans si vol ser competitiu, l'arribada de l'alta definició suposa una gran oportunitat per posicionar-nos en una situació de lideratge sense un cost excessiu; inferior, per exemple, al llançament de nous canals.

Una altra tecnologia que es normalitzarà en un futur proper serà la via IP com a sistema de recepció dels canals de televisió a la llar. Si bé encara ens trobem en una etapa primerenca, ja podem valorar aspectes que fan que aquest sistema de distribució de continguts tingui avantatges per comparació a d'altres plataformes. La televisió a través d'IP permetrà que l'oferta que arribi a les llars sigui de centenars de canals, fins i tot de països diferents, i possibilitarà accedir fàcilment a amplis serveis de televisió a la carta, una gran interactivitat i la possibilitat de navegar sobre continguts de vídeo amb la mateixa agilitat que la navegació sobre text, mitjançant el comandament a distància dels receptors d'IPTV que tindrem a casa.

(1) Als Estats Units s'estima que, el 2008, més del 50% dels aparells de televisió venuts seran d'aquest tipus, segons dades recollides al NAB Show, abril de 2006.

Amb una amplada de banda de 30Mbps, a casa podrem disposar de diversos canals de televisió simultanis (que poden incorporar l'alta definició), canals de veu per parlar per telèfon, Internet, videojocs, etc. Tot això es comercialitzarà en forma de paquets de serveis combinats, anomenats serveis *bundled*, amb diferents ofertes que, fins i tot, podran incloure en el preu les trucades a mòbils.

Però tot i aquest gran potencial que portarà la IPTV a competir amb la TDT i la televisió per cable, el camí per al seu desenvolupament a mig termini no està traçat, i encara cal millorar molt les xarxes i fabricar i comercialitzar, de forma massiva, receptors per a televisió amb possibilitat de connexió IP, a més de desenvolupar eines per a la navegació. També cal afegir que no només cal millorar en tecnologia, sinó que cal explotar molt més el potencial d'interactivitat del canal de retorn.

Un altre dels aspectes que s'han de tenir en compte en parlar del futur és el d'interconnexió. Gràcies a la llibertat que proporciona la tecnologia sense fils Wi-Fi, podem preveure un creixement progressiu en la implantació dels productes anomenats *Media Center*, que introdueixen el concepte de convergència tecnològica a la llar a partir de la integració de les pantalles de televisió, reproductors de DVD, *home cinemas*, ordinadors, consoles de videojocs, telèfons mòbils, reproductors portàtils d'àudio (tipus iPod), equips d'àudio, etc. Els usuaris podran traspasar continguts de televisió, vídeo, fotografies, música, jocs o qualsevol contingut multimèdia fàcilment d'uns dispositius a uns altres, "enrutant-los" a diferents pantalles de la casa. Aquestes plataformes *Media Center* ens proporcionaran un entorn d'interconnectivitat immediata i senzilla amb la finalitat d'accedir a tots aquests continguts des dels diferents dispositius que tinguem a casa.

Evolucionem cap al consum dels continguts segons el que ens interessa: podem rebre i accedir als continguts a través del mòbil, si el que volem és la immediatesa amb què els podem consultar, però per als grans esdeveniments televisats (cinema, esports, etc.) seguirem valorant l'ergonomia de les pantalles grans. De fet, la telefonia mòbil ja és una nova plataforma de la televisió, ja sigui oferint serveis a la carta, per UTMS, o en directe, per DVB-H. Els continguts seran accessibles des de totes les plataformes, però els consumirem des d'una o una altra per adaptar-los a la nostra necessitat o comoditat. És el mateix raonament pel qual, quan anem sols per ciutat, preferim desplaçar-nos en moto; quan anem amb la família, agafem el cotxe, i quan anem a la muntanya, preferim les possibilitats que ens ofereix un tot terreny. Tenint en compte això, els grups multimèdia hem de vetllar per oferir continguts i serveis, a més de noves funcionalitats, adaptats a tots aquests entorns.

Tot i les línies de futur que hem intentat explorar per "després de la TDT", voldria incidir en el que ja tenim a l'abast en aquest moment, ja que la TDT no solament no és una tecnologia obsoleta, sinó que ni tan sols n'hem arribat a conèixer les millors virtuts.

Per diversos motius, sobretot de mercat, la població està accedint, de manera majoritària, a la televisió digital terrestre a través de receptors senzills, anomenats *zappers*, que permeten veure més canals i amb una qualitat d'imatge i so millor respecte a la televisió analògica, però que no permeten ni la interactivitat ni la bidireccionalitat de la informació ni la possibilitat d'enregistrar continguts en un disc dur. Per a la bidireccionalitat i la possibilitat de gravar encara no disposem de la infraestructura necessària, però sí que podem accedir a la interactivitat si disposem d'un receptor que incorpori l'estàndard MHP. En realitat, els *zappers*, que són els descodificadors més

Tot i aquest gran potencial que portarà la IPTV a competir amb la TDT i la televisió per cable, el camí per al seu desenvolupament a mig termini no està traçat

Les plataformes *Media Center* ens proporcionaran un entorn d'interconnectivitat immediata i senzilla amb la finalitat d'accedir a tots aquests continguts des dels diferents dispositius que tinguem a casa

La TDT no solament no és una tecnologia obsoleta, sinó que ni tan sols n'hem arribat a conèixer les millors virtuts

La segona [fase de la TDT] comprendria la implantació a les llars de receptors que incorporessin disc dur

La tercera fase, arran de la consolidació d'un canal de retorn via ADSL, permetrà arribar a una comunicació completament bidireccional entre els espectadors i el programa que estiguin veient o el mitjà en general

econòmics, representen una barrera entre el que la població coneix de la TDT i el que aquesta realment pot oferir avui, una barrera que està provocant un cert desencant davant les expectatives inicials generades pel canvi.

La TDT, doncs, té unes aplicacions potencials que tot just estem començant a aprofitar, el desplegament de les quals podríem vaticinar en tres fases diferents. Actualment, i després d'un any de l'enlairament simbòlic, a més de l'augment del nombre de canals i de la qualitat intrínseca de l'emissió digital, des de la CCRTV tenim en funcionament aplicacions interactives pioneres: guia electrònica de programació, concursos, notícies, serveis, etc. Anem incrementant els serveis que oferim als espectadors a través del "botó vermell" i hem obert línies de desenvolupament d'aplicacions de servei al ciutadà, a més d'impulsar i participar en diferents projectes de recerca sobre el canal de retorn i sistemes d'identificació dels usuaris, tot i que aquesta voluntat d'innovació, malauradament, no la trobem en la totalitat dels operadors.

En el context actual podem preveure encara dues fases més de desenvolupament, més enllà de la primera, que és on ens trobem. La segona fase comprendria la implantació a les llars de receptors que incorporessin disc dur. Aquesta unitat d'emmagatzemament permet, a més de fer pauses o fins i tot repeticions de les emissions en directe, enregistrar centenars d'hores de programació, que podríem programar amb un sistema de *podcasting* per visionar-les quan ens vingués de gust. Fins ara parlàvem de com o a través de quin aparell accedíem a l'univers dels continguts, però ara també podem triar el moment de veure'ls, i aquesta possibilitat d'asincronia entre el moment d'emissió d'un programa i el moment en què decidim veure'l donarà una llibertat als espectadors no experimentada mai fins ara en televisió.

Finalment, la tercera fase, arran de la consolidació d'un canal de retorn per ADSL, permetrà arribar a una comunicació completament bidireccional entre els espectadors i el programa que estiguin veient o el mitjà en general. A més, els sistemes d'identificació d'usuaris permetran als ciutadans fer unes accions a nivell individual des de casa que fins el moment només havien pogut fer a través d'Internet i, d'aquesta manera, es farà més universal l'accés a la societat del coneixement gràcies a la televisió.

En un ordre lògic de les coses, primer tocaria aprofitar totes les oportunitats de la TDT abans de fer els passos següents. Tot i així, els canvis i les innovacions se succeeixen molt de pressa i passen els uns sobre els altres atropelladament. Per això, segurament, assistirem a la implantació de noves tecnologies quan encara no haurem aprofitat totes les possibilitats de la que teníem a l'abast. I, si això passa amb la TDT, com sembla gairebé inevitable, serà una llàstima.